

Jugendstilu varēs baudīt no iekšpuses

Speciālisti: jaunais muzejs kuplinās Rīgas tūristu skaitu

■ ĢIRTS VIKMANIS

Turpmāk unikālo Rīgas Jugendstila arhitektūru varēs baudīt ne tikai no ārpuses, aplūkojot skaistās ēku fasādes, bet iepazīt arī interjeru, aplūkojot istabu dekorus un priekšmetu ekspozīciju jaunatvērtais Jugendstila muzejā Alberta ielā 12. Muzejs apmeklētājiem durvis ver šodien.

Zelts uz Rīgas ielām

Pašlaik apskatei atvērta trīs telpas – halle ar rožu motīviem, viesistaba ar margrietīpām un kaministaba ar kastaņu rotājumiem. Muzejs ir veidots kādreizējā arhitekta Konstantīna Pēkšēna – daudzu Jugendstila ēku autora – dzīvokli. Rīgas Kultūras aģentūras Rīgas Jugendstila centra nodaļas vadītāja Agrita Tipāne stāsta, ka K. Pēkšēns bijis ne tikai arhitekts, bet arī veiksmīgs uzņēmējs, kura fabrika ražojusi centrālās apkures iekārtas ēkām. Arī 1903. gadā celtajā muze-

TIMURA SUBHANKULOVA FOTO

Jugendstila muzejā apskatāmā arhitekta Konstantīna Pēkšēna dzīvokļa viesistaba ar erkeri, kas paredzēts rāmī tējas vai kafijas baudīšanai.

ja ēkā, kuru projektējuši K. Pēkšēns un tā laika arhitekta students Eižens Laube, izmantota tam laikam jaunā centrālās apkures sistēma. Padomju laikos dzīvokli bija komunālais dzīvoklis. Un tad bijis uzskats, ka Jugendstils nav moderns, bet vērtīgs ir baroks un gotika, uzsverot, ka Jugendstils ir neatbilstošs Rīgai. "Visā Eiropā bija tāda attieksme, taču tā sāka mainīties 60. gados," sacīja A. Tipāne. "Ārzmju kolēģi man ir teikuši, ka uz Rīgas ielām guļ zelts. Arhitekta Čārlza Makintoša daiļrade Glāzgovā ir nieks salīdzinājumā ar Rīgas Jugendstilu," sacīja muzeja

idejas autors, Rīgas Tehniskās universitātes profesors Jānis Krastiņš. Pēc viņa vārdiem, Glāzgovā esot vien labi ja desmit Jugendstila celtni, bet Rīgā lielākā daļa centra ir apbūvēta ar tām. Šis stils Rīgā ir atstājis tālāk nacionālā romantisma un stateniskā Jugendstila ēkās. Tiesa gan, profesors uzsver, ka daudzas Jugendstila ēkās zudis interjers.

Ar Jugendstila cepuri galvā

Muzejā var aplūkot telpu dekorus un interjera priekšmetus. Apmeklētāji var arī nofotografēties tālāka cepurēs. No šodienas apskatei atklāta muzeja pirmā kārtā. Jau oktobrī varēs aplūkot muzeja otro kārtu – vairākas telpas, bet nākamajā gadā plānots atvērt arī pagrabstāvu, kur būtu mākslinieka Jāņa Mitrēvica veidotais digitālais muzejs, kā arī kafejnīca un suvenīru veikals.

2006. gadā Strēlnieku ielā, iepretim Alberta ielai, tika atvērts suvenīru veikaliņš "Jugendstila paviljons", kurš ir vairāku amatieru hobija bizness. Šajā veikaliņā var nopirkt grāmatas par Jugendstilu, dekoratīvās flizes, Jugendstila dekoru gipsa atļūmus, kā arī citus suvenīrus. Vērtējot to, ka tagad pretim salomam ir muzejs, salona līdzpašniece Līga Eglīte teic: "Tas nozīmē, ka šeit varētu būt vairāk cilvēku, kas ienāks pie mums. Mēs veiksmīgi papildināsim viens otru." Atziniņi muzeja atvēršanu vērtē arī tūrisma industrijas pārstāvji. Tūrisma kompānijas SIA "VIA Hansa Tours" izpilddirektore Evija Šnorīņa uzsver, ka šāda muzeja atvēršana vērtējama pozitīvi. "Šosezon jau saplānotajās grupās nevarēsim piedāvāt muzeja apmeklējumu, bet

UZZINA

Cik maksā muzejs?

Jugendstila muzejs tiek finansēts no Rīgas domes budžeta. Nomas maksa par muzeja pirmās kārtas telpām šogad būs 24 712 latu, bet 2010. gadā, kad muzeja rīcībā būs visas tam vajadzīgās telpas, – tie būs 88 065 latu. Pērn piešķirti 57 000 latu antikvāro Jugendstila priekšmetu iegādei.

KARINAS MIEZĀJAS FOTO

"Viens no pirktākajiem suvenīriem ir ēku dekora gipsa atļūmi, kurus ražo latviešu mākslinieki," teic "Jugendstila paviljona" līdzpašniece Līga Eglīte.

VALDA ILZĒNA FOTO

Jaunajā muzejā varēs arī pielaiķot Jugendstila uzplaukuma laiku cepures. Attēlā: Rīgas Kultūras aģentūras Rīgas Jugendstila centra nodaļas direktore Agrita Tipāne.

tās, kuras būs papildu, varētu iekļaut," sacīja kompānijas pārstāve. "Muzejs varētu raišit papildu interesi par Rīgu. Pēc Jugendstila ēku apskates iekļaušanas maršrutos esam jutūši, ka tas ir pozitīvi novērtēts," sacīja E. Šnorīņa.

Tūristiem un ridziniekiem

Kā uzsver gids Ludviks Bērziņš, muzeja atvēršana ir apsveicama, jo Rīga ir Jugendstila galvaspilsēta, bet līdz šim nav bijusi iespēja aplūkot interjerus. "Lielākoties man ir vācu tūristi – viņi ir kompetenti un ir lasījuši iepriekš par Rīgu. Grupās mēdz būt arī Baltijas vāciešu atvases, un tā viņiem šeit ir zināma nostalgija," sacīja gids.

Muzejs būs vērstis arī uz vietējo auditoriju. Muzejā ieejas biļete maksā vienu latu. "Ja cilvēki atbrauks no laukiem sestdien vai svētdien uz teātra izrādēm, viņi varēs atnākt arī uz muzeju. Gaidīti arī paši ridzinieki."